

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felélő szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a. könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A jövő.

Nyolczszáz éven át a rendi alkotmány volt az ur széles e hazában. A Királyhegy alján. Szép Sájó mentében.

A születés volt az alapja minden jognak. Hatalomnak. Dicsőségnek. Egyetlen és kiváltságos lépesője minden emelkedésnek.

Erre irányult századokon át a nevelés. A tanulás is, melynek áldásaiban csak a nemesek, csak a főurak gyermekei részesülhettek.

S miből állott ez is. Megtanították az apród urfiakat kardot forgatni, nyíllal, majd puskával, pisztolyal lőni. Nemesvadra, fenevadra. Emberre. Ahogy jött. S a hogy kellett.

Vadászból, harczból állott az élet. Irni? Legfeljebb a nevüket tanulták leírni. Minél czifrában, minél olvashatatlanabban! Ennyiből állott a tanítás a legtöbb helyen. Nagy-Magyarországon. Szép Hajna-várában, magas Krasznahorkán, a gömöri várban, nemes kuriákon.

Századokon át!

A reformáció és ellenhatása fellendíti ugyan óriási mértékben az iskolázás ügyét.

De ekkor meg mindent a vallási dogmák tanítása nyom el.

Középiskolákba, egyetemekre megint csak a nemes ifjak léphettek.

Akiknek módjuk volt Jog, hatalom, birtok.

A nemzet milliói: a nép, az Istenadta nép? Hát ki gondolt volna a jobbágygyal? A paraszttal!

Végre megjött a XVIII. század végén a fengeteg, a csodálatosan romboló és egyszerre terepítő zivatar: a francia forradalom.

A lenézett, megvetett, elhanyagolt nép megmozdult. Jogot, szabadságot követelt.

Nem adták ingyen. Megvették vértől. Kaszával, kapával. Tűzzel-fegyverrel. Rémes pusztítással. Csodás hőstettekkel.

Úrrá lett egyszerre a népfenség.

Szabadság. Testvériség. Egyenlőség.

De ez sem tartott soká!

E fenséges a régi rendi világot gyökerestől felforgató zivatar csak félszázad múlva ért hozzánk.

Zengett az ég szörnyen. Csattogott. Villámlott. Megeredt a zápor. Patakokban folyt — a vér. Uré. paraszté egyaránt. A szép, drága magyar vér.

Egymás mellett. És nem egymás ellen harcolt itt a pór és a nemesség.

Derek honvédek, vitéz negyvennyolcasaink beszélnek, beszélhetnek e harczról eleget.

Nekünk olyan ez már, mint a mese.

Mesés, tüneményes álom!

S eredménye, gyümölcse volt-e e tengernyi vérnek? Ki kelt-e nyomán a szabadság virága? Virágzik-e a tudás fája?

Volt. Kelt. Virul.

De nem úgy a mint kellene! S a mint lehetne.

A születés, — a mely mégis csak nemes volt, fajbeli, vérbeli keveredés, — helyet adott a pénznek.

Ma urrá lett a pénz. A plútokrácia. És még egy: az urhatnáság!

Van már iskolája a népnek, a nemzetnek. És még lesz több is.

Terjed a műveltség. De ferde irányban.

Rohamosan fejlődik az iskolázás és gyorsul az iskolába járás. De hamis ösvényen. Általán halad. Zsákutcákba visz.

Nem a tudás a mozgatója, nem is az utánna való nemes vágyakozás. Hanem az úrralétel. A hivatal és a pénz.

Úrrá lenni! Gazdaggá lenni! Ez a kívánság dobogtatja meg a legtöbb szülői szívet, midőn gyermekét iskolába adja. Ez a vágy lepi meg a gyermeket, midőn az iskolába lép. S mivel a szülői háznál a nagy társaságban is csak egyre ezt a jelszót hallja: ez a vágyakozás, helytelen

kivánság lassankint egészen elborítja, hatalmába keríti egész lelkét. Egész lelki világát ez az éretlen vágyódás vonja be, mint a zöldes patina a nemes bronzszobrot.

A földmives fia, a béres gyerek, a hajducsemete mind ur szeretne lenni és gazdag.

Hivatalnok, bíró, tanár, sőt talán viczispán is! Ugyanigy gondolkozik az iparos és a kereskedő szüle is.

Nem is szólunk a szegény dijnokokról, irnokokról s egyéb alsóbbrendű tisztviselőkről. Ezeknél már „muszáj!” Mit is szólna a rokonság, a világ, ha egy „hivatalnok,” „tisztviselő” fia iparosnak, vagy kereskedőnek menne?!

Fel tehát az iskolába!

„Tanulj, hogy ur lehess!” „Tanulj, hogy gazdaggá légy!” „Légy különb, mint szegény apád!” stb. . . . stb.

Igy megy ez napról-napra Kis-Magyarországon. Erdős Szinecz alján. Szőke Rima mentén. Pozsalló tövében.

Fel a gimnáziumba!

Akár van képességed, akár nincs. Tanulj! Tanulnod kell!

S ha elbukik a szegény, szerencsétlen gyermek: újra csak vissza! Be a gimnáziumba: minden oklevél, hivatal e képzeleti, e mesebeli gyárába.

Hiába küld intőt a tanári kar: esdve, kérve a szülőket, hogy a fiu nem való a tudományos pályára. Pedig nagy a szorgalma, a buzgósága. Vigyék más pályára. Derek, jóra való, vagyonos ember válhatik belőle!

Mindez nem ér semmit.

Nekik bizonyítvány, nekik diploma kell.

Hát hova fog ez vezetni?

Milyen lesz a jövő??

. . . Két halom értesítő fekszik előttünk.

A gömörmegyei 3 gimnáziumé alkotja az egyik halmot, népoktatási intézeteinké a másikat.

TÁRCZA.**Ki tudja? . . .**

Kicsiny szobájának szomorú csendjében
Ül egy halvány ifju, könny csillog szemében.
Talán a multaknak emlékét siratja? . . .
Vagy a legszebb álma fekszik meghalva . . .
Ki tudja . . . ki tudja . . .

Öntudatlan suttog édes, lágy szavakat
S könnye csordulása lassanként megszakad:
Azt képzeli tán, hogy van a ki meghallja
S feleletet küld majd a fájó sóhajra? . . .
Ki tudja . . . ki tudja . . . ?!

Mezarthim.

Tempora mutantur . . .

Tempora mutantur . . . megtanultam régen.
Oh, hisz' benne volt már a dajkamesében,
Sárguló fűszálban, hervadó virágban,
Meghasongott lelkek fájó sóhajában!

„Mutamur in illis” . . . ezt is sejtem, érzem,
Megtanított erre a sors réges-régen!
Ifjúkori álmok, lángzó érzemények,
Összetört szívekbe vissza sohse térnek!

Öltözik a táj is gyakran más ruhába,
Az ember idővel nem ismer magára;
Zokogásba fulhat kacajunk is könnyen —
„Tempora mutantur” . . . egyre hull a könnyem . . .

P. Gy.

Egy tehetséges asszony.*)

Írta: PEKÁR GYULA.

Párisi naplóm-ból jegyzem ki a következőket:

*

. . . Ma reggel levél Mme d'Etioletól. Ez a fáradhatatlan szalon-tartó dáma csakugyan beváltja ígéretét, amit a tél elején tett: minden héten valami hírességet, vagy legalább is érdekes újdonságot mutat be irodalmi szalonjában. Nem más nyitotta meg a sort, mint maga Anatole France hitehagyott szerzetesi arcával és szűrő, szinte ördögös szemével, utána jöttek egymásután: egy madagaszkári diplomata, egy valóságos halálra ítélt nihilista, egy híres nápolyi médium, egy Indiából érkezett budhista koldus-herceg, egy ausztráliai festő és Toru Terao, japáni profesor . . . Mme d'Etiole-nak egyáltalában már néhány kitűnő fogás sikerült, ami szalonját illeti, körülhatetlenül érélyes ő. Tavaly ugyszólván halálra hozatta el magához a dicső, öreg Ambroise Thomast, — ez idén már egyszer kölcsönkérte a „Mercure”-tól a nehezen kapható és romantikusan esinos Pierre Louys-t és az idény végére megígérte nekünk d'Annunzio-t! D'Annunzio lesz szalonjának ezidei főszenczácója, — nem tudom, hogy fogja elhozni, de annyit már eddig is kivisz merész ígéretével, hogy sikeresen harcol a többi „szerdai” szalonok ellen, s nem ereszti ki hiveit a kezei közül . . . Nos, diadalal írja, hogy szerdája ma ünnep lesz, egy „Valéry ünnep.”

Valéri? Bevallom, pillanatra nem voltam a helyzet magaslátán. Ez a Páris csakugyan a világ közepe: az egész emberiség gondolatesatornái ide torkollanak össze, s mindennap annyi igazán érdekes, új egyéniség tűnik fel, hogy lehetetlen valamennyit számon tartani. Néha megjedek tőle, milyen szédtő gyorsasággal élnek és felednek itt az emberek. Egyik nagy benyomás örökké a másikat

*) A „Budapesti Újságírók Egyesülete” segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmel léleklet lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú dísmű lesz. Ara 5 forint. — Megrendelések a „Budapesti Újságírók Egyesülete Almanachja” kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. Mutatóul közöljük Pekár Gyula cikkeit, melyet az Almanach számára írt.

kergeti, és soha nincs idő arra, hogy e benyomások gyökeret verjenek és meggyőződésekké nőhessenek fel. Eredmény: Az emlékező tehetség csodálatos gyengülése. Páris csak tegnapi, legteljebb tegnapelőttre emlékszik . . . Nagyszerű iskola a feltűnni vágyóknak, p. o. a mi hiu gavalérjainknak, kikről, ha Pesten nagy garral nyilvánosan elköltötenek pár tizezer forintot, a halas város hónapokig beszél. Itt teljességgel lehetetlen feltűnni. A tizmillió mahaadására, ki idejött mulatni, csak egy napig figyelt Páris, addig míg az első millióját felváltotta. Az egyedüli mód, hogy Páris három napnál tovább figyeljen az emberre az, ha anarkistakép revolvert emel a köztársaság elnökére.

Valéry? Egyszerre aztán a homlokomra ütöttem s magam is lelkes kíváncsisággal kiáltottam fel: Bravo Mme d'Etiole! Ez már derék, végre hát megláthatjuk ezt a rejtélyes, genialis asszonyt!

Ki is ez a Jehanne Valéry voltaképp? Hamar előkerestem a „Figaro” egy minapi számát. Nem is egy, hanem négy kritikus írt egy cikkben egyszerre, ennek az asszonynak a Georges Petit kistermében rendezett kiállításáról. Négy kritikus: egy festészeti, egy szobrászati, egy zenei és egy irodalmi kritikus. Nyilván megírhatta volna egy ember is ezt az ismertetést, de hát a lap ép tündetni akart, s azért vett négy elsőrangú ítéset, hogy annál jobban dicsőítse azt a nőt, ki a „szpecialismus” e szűkeblű korában ekkora csodába menő „univerzális” tehetséget áru el. Tényleg alig látott a világ még ilyen sajátos kiállítást. Madame Jehanne Valéry festő, szobrász, zeneszerző és író volt egyszerre, nemcsak hatalmas festménytárlatot és szoborkiállítást mutatott be, hanem a délután bizonyos óráiban egy elsőrangú hangverseny-énekesnő meg egy ifju zongoravirtuoz előadja zeneszerzeményeit, — esténként pedig az „Odéon” egy művésze elszavalja verseit. Regényeit ott árulták a kiállításon s mindenki tudta, hogy a „Comédie” is felfedezvén őt, végre elfogadta előadásra egy régebben beadott Proverbe-jét . . . A világ elbámult. Es a Figaro nagyon kiemelte, hogy itt nem valami kapkodó dilettánsról van szó, a ki mindenbe belekezd és semmiben sem viszi semmire, hanem egy kész nagy művészről, a ki négy művészetbe fogott bele és mind a négyben „érthetetlen” magasra

Egy szépségflastrom akkor pattant le az arczáró de ő nem vette észre. En követtem a szinte bucsujárástól tóduló frakkos sereget a másik terembe. (Folyt. köv.)

25. Bizottsági jelentés a vármegyei gyámpénztári szabályrendelet átdolgozása tárgyában.
26. Bizottsági jelentés a vármegyei múzeum egyesület alapszabályainak módosítása tárgyában.

27. 6011. Ügyészi vélemény dr. Hozáczy Ferencz ügyvéd részére Závadka község szegényalapjából 78 korona 20 fillér perköltség kiutalványozása érdemében.

28. 7300. Ügyészi vélemény Várgede község képviselőtestülete által, a kizárólag napszám után élő lakosoknak községi pótdóval leendő megterhelése tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása érdemében.

29. 6073. Ügyészi vélemény Dobsina rend. tan. város képviselőtestülete által a városi gőzfűrészbereendezése tárgyában hozott határozata, illetve az Endersz Frigyes és társai által beadott felebbezésre vonatkozólag.

30. 7028. Ügyészi vélemény Nagyrőcze r. tan. város szabályrendeletének módosítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatra vonatkozólag.

31. 6837. Ügyészi vélemény Dobsina város képviselőtestülete által Horváth Sándor kohóbérlő fizetési halasztás és üzemszünetelési engedély meghoztatásáról benyújtott kérvénye tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdemében.

32. 7265. Ügyészi vélemény a barkai fogyasztási szövetkezet italmérési engedély iránti ügyében.

33. 6583. Ügyészi vélemény Rimabánya község képviselőtestülete által a községi malom tulajdonjogának felerészben az urbéres közönségre leendő átiratása tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdemében.

34. 5856. Ügyészi vélemény Pápocs község képviselőtestülete által a községi erdő eladása tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdemében

35. 5554. Ügyészi vélemény Rozsnyó város és Schäffer Gusztávné között létrejött adásvételi szerződés jóváhagyása érdemében.

36. 6490. Ügyészi vélemény Pelsűcz nagyközség és Becske János és társai között létrejött adásvételi szerződés jóváhagyása érdemében.

37. 5809. Ügyészi vélemény Andrási község képviselőtestülete által állami óvoda felállításáról, illetve fentartásához való hozzájárulás tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdemében.

38. 7842. Ügyészi vélemény Jolsva r. t. város képviselőtestülete által az Orosz Zsuzsanna gondnokság alá helyezése körül felmerült eljárási költségeknek a a szegényalap terhére leendő kiutalása tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdemében.

39. 7846. Ügyészi vélemény Rimaszécs község közbiztonságának használatára tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása érdemében.

40. 4842. Alispáni hivatal 2803. sz. véghatározata Rimaszaluzsány—Priboj, Rimócza—Rimalehota és Nagyszuhá—Pongyelok községek faiskolák létesítése ügyében.

41. 5376. Árvaszéki elnök előterjesztése a vármegyei kpti árvaszéki iroda részére egy írógép beszerzése iránt.

42. 4904. Vármegyei tisztii főorvos véleményes előterjesztése Vernár község képesített bábájának fizetését megállapító képviselőtestületi határozat jóváhagyása érdemében

43. 4905. Vármegyei főorvos véleményes előterjesztése Nandras, Polom és Kokova község képesített bábájának fizetését megállapító képviselőtestületi határozat jóváhagyása érdemében.

44. 5929. Vármegyei főorvos véleményes előterjesztése Uzapanyit, Perjése, Dúsa, Majom, Bátka, Rakottás és Tamási község képesített bábájának fizetését megállapító képviselőtestületi határozat jóváhagyása érdemében.

45. 5930. Vármegyei főorvos véleményes előterjesztése Nagyszlabos, Barka, Andrási és K.-H. Várallya község képesített bábájának fizetését megállapító képviselőtestületi határozat jóváhagyása érdemében.

46. 5931. Vármegyei főorvos véleményes előterjesztése Ratkószuha község képesített bábájának fizetését megállapító képviselőtestületi határozat jóváhagyása érdemében.

47. 4523. Nagyrőczei jbt. főszolgabíró véleményes jelentése a községi- és szegényalapi számadások vizsgálatához elnökök kiküldése tárgyában.

48. 4676. Rozsnyói jbt. főszolgabíró véleményes jelentése a községi és szegényalapi számadások vizsgálatához elnökök kiküldése tárgyában.

49. 4704. Rimaszécsi jbt. főszb. vélemény. jelentése a községi és szegényalapi számadások vizsgálatához elnökök kiküldése tárgyában.

50. 5644. Garamvölgyi jbt. főszb. véleményes jelentése a községi és szegényalapi számadások vizsgálatához elnökök kiküldése tárgyában.

51. 5944. Tornalliai járásb. főszb. véleményes jelentése a községi és szegényalapi számadások vizsgálatához elnökök kiküldése tárgyában.

52. 3511. Rimaszombati jbt. főszb. a hacsavai vadászterület bérbeadására vonatkozó összes iratokat beterjeszti.

53. 3017. Rimaszombati jbt. főszolgabíró a ráhói vadászterület bérletére vonatkozó összes iratokat beterjeszti.

54. 7304. Vármegyei közkórház tisztii személyzetének kérvénye a vármegyei tisztikarhoz tartozandóságuk elismerése és fizetésüknek a vármegyei tisztikarhoz hasonlóan felemelése tárgyában.

55. 5132. Rimaszécsi járásb. főszb. Bornemisza László góbiházai földbirtokosnak Rakottás község képviselőtestülete által pótdó ügyben 4. sz. alatt hozott határozata ellen beadott felebbezését beterjeszti.

56. 5829. Vármegyei főjegyző mint a számonkérőszék jegyzője a f. év 1-ső negyedére vonatkozó számonkérőszéki jegyzőkönyvet bemutatja.

57. 6789. Alispáni hivatal határozata a Molnár András rimaszombati jbt. szolgabírói hivatalszolgálat tisztviselői fizetéséből elvesztett 300 korona visszatérítése, illetve előlegező jbt. főszb. részére kiutalványozása tárgyában.

58. 5881. Dobsinai városi polgármester Dobsina város 1903. évi gyámpénztári számadását beterjeszti.

59. 5220., 5430., 5778., 5904., 5982. A megyebeli öt rendezett tanácsú város tisztii, segéd- és kezelőszemélyzetének kérelme fizetésük rendezése tárgyában.

60. 3155., 7128. Král András ratkói lakos felebbezése a rónapataki körjegyző választás ellen.

61. 5776. Nagyrőczei városi polgármester a városi pénztár fizetőképessége tétele tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot jóváhagyás végett beterjeszti.

62. 4259. Rimaszombati m. kir. pénzügyigazg. mellé rendelt számvevőség véleményes jelentése Rozsnyó rt. város 1903. évi hus- és borfogyasztási adó számadása tárgyában.

63. 3959. Rozsnyói városi polgármester a rozsnyói kórházalapról 10.000 koronának a városi vízvezeték javára leendő felhasználása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot beterjeszti.

64. 6701. Alispáni hivatal határozata K.-H. Várallya község és Erőssy Gizella között kötött adásvételi szerződés illetve körjegyzői okirat jóváhagyásáról.

65. 5763. Rimaszombati m. kir. pénzügyigazg. mellé rendelt számvevőség véleményes jelentése Hárskút, Dernő és Krasznahorkahosszurét községek behajthatlan községi pótdóinak törlesztésére hozatala tárgyában.

66. 6564. Özv. Újpál Józsefné sajókeszi-i lakos kérvénye László nevű fiának a rimaszombati magy. kir. földmivesiskolánál levő vármegyei alapítványi helyre leendő felvétele iránt.

67. 5499. Vármegyei főorvos Dr. Kallós (Klein) Jenő orvostudori oklevelét kihirdetés végett bemutatja.

68. 4705. Vármegyei főorvos Dr. Lusztig Sándor orvostudori oklevelét kihirdetés végett bemutatja.

69. 4490. Rimaszombati m. kir. pénzügyigazg. mellé rendelt számvevőség véleményes jelentése Pajtás Mária kórh. gyógyköltésének törlesztésére hozatala tárgyában.

70. 7581. Vármegyei közizg. bizotts. a forgácsfalai körben körgyámi állás rendszeresítésére vonatkozó iratokat átteszi.

71. 6893. Osgyán község előjárósága a községi számadások felülvizsgálásánál felmerült napidíjak és fuvarköltések megtérítése ellen beadott felebbezési iratokat Szakall István nyilatkozatával kiegészítve beterjeszti.

72. 7747. Vármegyei főorvos véleményes jelentése Jakabfalvay Béla vm. kpti árvaszéki iktató szabadságolása ügyében.

73. 7090. Nagyrőczei jbt. főszolgabíró a Jolsva-ratkói—nandras—kövi és kövi—rákosi viczinális utibizottságnak az ezen utakon lévő kiépített utaszkaszkodnak törvényhatósági utak sorába leendő felvétele iránti kérvényét beterjeszti.

74. 6056. Rimaszombati m. kir. pénzügyigazg. mellé rendelt számvevőség véleményes jelentése Rimaszombat város 1903. évi gyámpénztári számadása tárgyában.

75. 5705. Jolsva városi polgármester Branko János városi pénztárnok fizetése emelésére vonatkozó városi képviselőtestületi határozatot beterjeszti.

76. 7522. Rimaszombati jbt. főszolgabíró Nyusztya község csendőrségi előfogatok kirendelése ügyébeni kérvényét beterjeszti.

77. A vármegyei belső községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdemében előterjesztett számvevőségi javaslatok.

Ezeket kivül a közgyűlés hatánapjára beérkezhető egyéb ügyek közül, — a törvényhatósági bizottság fennálló határozata értelmében, — már csakis a sürgős és halaszthatatlan intézkedést igénylő ügyek fognak tárgyalás alá vétetni.

Közönség köréből.

Nyilatkozat.

A „Gömöri Hírlap” közlelbb mult vasárnapi számában vezércikkben foglalkozván a rimaszombati fogyasztási szövetkezet ügyeivel, többek között azt mondja, hogy a felosztásnak ideje elérkezett, mert hogy már fizetése képtelenné vált.

Ha csak az igazgatóság ténykedéseit bírálja vala el a nevezett hírlap, szót sem emelek, mert hisz azt nagyon jól tudom, hogy a köztéren való munkálkodás rendszertint juttalma a helyes vagy helytelen kritika, de a midőn az egyesek vagyoni kérdéséhez avatatlan kezekkel nyúlt, kénytelen vagyok ezen eljárás ellen tiltakozni; s kijelentem, hogy a szövetkezet ügye határozottan a kedvező fejlődés előcsarnokába jutott; és hogy a nyagi ok arra ninc, hogy a felosztás folyamatba vétessek; — legkevésbé igaz pedig azon állítás, hogy a szövetkezet fizetése képtelensége bekövetkezett volna.

Ennyit óhajtottam a nagy közönség tudomására juttatni addig is, míg az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a közlelbbi közgyűlésnek bemutatattatni fog. Rimaszombat, 1904. július hó 6.

Lukács, igazg. elnök.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Vasutasok eskütétele. A vasuti sztrájk után a M. Á. V. újr a felesketi alkalmazottait. Az új eskümintában már határozottan ki van fejezve, hogy az alkalmazottak a szolgálatot meg nem tagadhatják. A feled—tiszolczi, valamint a fülek—feledi vonal személyzete f. hó 7-ikén fogja az új esküt letenni városunkban. Az eskü kivételére a kereskedelmi ministerium egyik tisztviselője lesz kiküldve.

Kinevezések. Az igazságügymin. dr. Majthán Arnold kir. járásbírói joggyakornokot, lapunk jeles tollu munkatársát, a nagyszombati kir. járásbíróshoz aljegyzővé, a szegedi kir. ítélőtábla elnöke pedig Glaufl István kir. törvényszéki joggyakornokot a szegedi kir. törvényszékhez díjas joggyakornokká nevezte ki Mindkét jól megérdemelt kinevezéshez gratulálunk.

Jótekonyság. Egy magát megnevezni nem akaró ismét 600 koronát küldött a fehér-kereszt egyesületnek a hét éven felüli elhagyott gyermekek segélyezésére. — Hálás köszönettel nyugtatja az elnökség.

Halálozás. Kupai Dénes, vályi ev. ref. lelkész folyó hó 2-án 61 éves korában meghalt. Az elhunyt lelkészben egy eredeti egyéniség dől ki a kálvinista lelkész sorából. Puritán jellemű, egyenes gondolkodású, derült kedélyű szellemes ember volt. Előbbi tulajdonságai előkelő helyet biztosítottak neki a gömöri egyházmegyében, melynek tanácsbírája volt, az utóbbi tulajdonságai pedig sok igaz barátot. Eredeti egyénisége leginkább kitűnt az irodalom terén, a hol két kötet beszédét jelent meg. Stílusának meg volt az a sajátossága, a mely szerencsésen egyesíti a népiest a bibliaival. Temetésére folyó hó 4-én összegyűlt az egész gömöri kálvinista papság, élén Nagy Pál esperes úrral. — A temetési szertartást, Csabai Pál balogi és Buzi Márton kövecsesi lelkészek végezték. Usabay Pál a háznál tartott beszédet a könynyekig meghatva hallgatóságát, Buzi Márton a sírnál tartott magas szárnyalású imát.

Esperességi tanítói közgyűlés. A gömöri ág. hitv. ev. egyházmegye tanítóegyesülete június hó 29—30-án — az érdeklődők és a tagok csaknem teljes számának jelenlétében — Jolsván tartotta meg tanszerkiállítással egybekötött V. rendes évi közgyűlését. — A közgyűlést megelőzőleg 29-én d. u. 6 órakor a városháza tanácstermében előtervezet tartatott, melyen az egyesület tagjai igen szép számmal vettek részt. Innen az egybegyűlték a városi fürdőbe vonultak, hol a reggeli órákig a szépen sikerült táncmulatság tartotta őket össze. — Másnap 30-án d. e. 9 órakor az ág. hitv. ev. templomban az „Erős vár a mi Istenünk” éneknek elhangzása után a közgyűlés kezdetét vette. — Jurin Samu, az egyesület elnöke, ecsetelvé az egybegyűlés célját, üdvözlővel a megjelent s tanítóság ügyei iránt érdeklődő Szontagh Andor esperességi másodfelügyelőt, Becser Endre alesperest, mint az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökét s tanítók igaz barátját, Basilidesz Gusztáv Jolsva város tevékeny polgármesterét, ki a tanítók iránt érzett szeretetének mindig tanuget adta, a jelenlévő többi lelkész urakat, valamint az egyesület egybegyűlt tagjait — a gyűlést megnyitottak nyilváníttja. — A közgyűlés tárgyait napirendre való térése előtt méltóságos és főtisztelendő Zelenka Pál tiszakerületi püspök ur az egyesület egyhangu óhaja folytán táviratilag üdvözölte. Rátérve a napirendre — Liptai János süvetei tanító „A népiskola befolyása a gyermek szoktatására” című neveléstani tételről értekezett, mely szépen kidolgozott s előadott munkájáért az egyesület neki köszönetet mond s egyben határozza, hogy munkája egész terjedelmében az egyesület évkönyvében közzé teendő. — Majd Jurin István turesoki tanító „A phonomimikai tanítás előnyei és hátrányai” című módszertani tételt tárgyalta behatóan, melyért az egyesület neki hálás köszönetet szavaz. Még több pontnak letárgyalása után a „Hymnus” éneklésével a gyűlés véget ért. — A gyűlés befejezése után ugy a vendégek, valamint az egyesület tagjai a városi fürdőhelyiség éttermébe társas ebédhez gyűltek, hol kedélyes beszélgetés közepette töltötték az időt s tósztokban nem volt hiány.

Sikerült estély. A folyó hó 2-ára tervezett estély a kaszinóban fényesen sikerült. Nem voltak sokan, de a kik jelen voltak, azok kitűnően mulattak. 10 órakor már együtt volt az illusztris társaság, s a fiatalok tánczra perdülve kiválóan virradtig fókazódó jó kedvvel járta a ropogós gömöri csárdást. — Közbe közbe a kórtánczokból és négyesekből is kijutott a bajos hölgyeknek, s azt halljuk, hogy a legnagyobb meglepetéssel távoztak el azon reményben, miszerint legközelebb ismét találkoznak. Azon véleményben vagyunk, hogy végre-valahára megtalálták a kulcsát e társas estélyeknek, a melyek a luxus kizárásával mentül nagyobb társaságot fog rövid idő alatt meghódítani és keretébe bevonnai. — Jelen voltak: Bak-say Dezsőné, Glaufl Pálné, Hevessy Mara, Illés Gyuláné, Institórisz Endréné, Lengyel Györgyné, Lengyel Ivánné, Lukács Gézané, Medveczky Sandorné, Pongrácz Pálné, özv. Török Jánosné, Széll Lászlóné, Veres Samuné ur-asszonyok és Glaufl Ilonka, Győry Erzsike, Illés Ilonka, Lukács Margó, Lengyel Ilonka, Medveczky Erzsike és Aranka, Pongrácz Helike, Széll Karolin urleányok. — A négyeseket 14 pár tánczolta. — A zenét Oláh Gyula kitűnő hegedűje adta. A frissítőket és ételeket pedig Frank Menyhért vendéglős szolgálta fel teljes meglegedésre.

Tót okvetetlenkedés a templomban. A „Felvidéki Híradó”-ban olvassuk a következő botrányos dolgot. A mult hét elején tartotta esküvőjét a turóc-szentmártoni ág. ev. templomban Paulovics Béla losonczy kőfaragó. Ez a Paulovics Béla, a ki igen tiszteességes derék munkásember, több éven keresztül volt városunkban Csordás József helybeli kőfaragó munkavezetője. Paulovics az esküvő előtt megüzente az evangélikus lelkésznek, hogy esküvőjét magyarul kívánja megtartani. Skrovina segédlelkész azonban mégis csak tótul fogott az esketéshez és tótul olvasta fel az esküformát is, a minek utánmondását azonban Paulovics megtagadta, mire a segédlelkész rá szolt: „hiszen maga ért tótul”, csak amidőn ismételtén megtagadta Paulovics a tót eskümintát utánmondását, kezdett hozzá kénytelen-kelletlen magyarul. Ehhez nem kell kommentár!

A nyomdászok nyári táncmulatsága. A helybeli és losonczyi nyomdászok, illetve nyomdai alkalmazottak folyó hó 3-án tartották a Széchenyi-kertben nyári táncmulatságukat. A losonczyi nyomdászok reggel érkeztek városunkba, a hol is a helybeli kollegák által szives fogadtatásban részesültek. A délelőtti folyamán megtekintették a várost és különösen a gömörmegyei múzeumban időztek hosszabb ideig, megvizsgálván annak — Fábry János muzeumigazgató szakavatott magyarázata mellett — nagybecsű tárgyait. A táncmulatságra eleinte nem kedvezett az idő, de délután öt óra tájon eloszlottak a fellegek és kezdetét vette a táncz, a mely egészen éjjelutánig tartott. A táncmulatság vége felé egy,

a zavarosban halászni szerető egyén, azzal akarta a kitűnő mulatságnak végét szakítani, hogy kívülről nagy mennyiségű piszkoló nyomtatványt dobott a tánczoló közbe. De a rendezőség résen volt, a nyomtatványokat azonnal összeszedte és megsemmisítette. A multság anyagilag is jól sikerült és így szép összegecske fog jutni a jótékony célra.

Anna-bál. Folyó hó 23-án este lesz a eszi gyógyfürdőben a kedélyesség és siker szempontjából már régen nevezetessé vált Anna bál megtartva. A mint halljuk, az idén is fényes és vidám mulatságnak ígérkezik, a melyre vármegyénk előkelő közönsége és a fürdőközönség nagyban készülődik. Azt hisszük, hogy a bálba készülő közönség nem fog csalódni azon reményében, hogy a mult hagyományaihoz hiven a legnagyobb vidámság között fogja élvezhetni egy igaz jó multság gyönyöreit.

Poroszkok Dobsinán. Mindegyre és mindtöbben mutatkoznak a nagy németországiak, kivált pedig a poroszkok a Kárpátok közt, ugys mint vevők és ugys mint turisták. Magyarországon földet vásárolni és a Kárpátok csuesain turistáskodni, ez most előkelő porosz diavat. Birtok vásárlók mutatkoznak Erdélyben is s a zempléni Hegyalján több porosz magnás birtokossal találkoztunk. Van közöttük olyan család is, a melynek ifjabb tagjai már jó ismeretségben vannak a magyar irodalommal és részt vesznek nemzeti életünkben. Mindenféle turisták közt legtöbb nálunk a porosz. Dobsináról kaptunk jelentést, hogy ott ez évben július 1-ig 965 látogató volt. A látogatóknak, a kik Dobsinán Európa legnagyobb jégtömegét keresték, több mint fele, vagyis 544 porosz, 328 magyar, 8 osztrák. 32 angol, 28 amerikai és 25 lengyel. A magyar látogatók közt akadt olyan is, a ki ezt a gyönyörű vidéket tótországnak hirdette. A turisták emlékkönyvének 291. oldalán ez olvasható: „Milo Ruppelt, ev. veitel. Liptov Sz.-Mikulas. Utesene je toto nase Slovensko, len Keby aj Slovaci vuom boli stastni! Boh nám pomáhaj!“ Ruppelt ur e fölsohajtasának értelme pedig a következő: „Remek ez a mi tót országunk, vajha a tótság szerencsés volna benne! Isten légy segítségünkre!“ Ruppelt ur különben kitűnően beszél magyarul. A poroszkok mindannyian a Tátrából érkeztek Dobsinára és elragadtatással beszéltek e csodaszép magyar vidékről. Majd mindenikük fotografál, vagy rajzol. Közük sok az asszony, leány és gyermek is. B. N.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati anyakönyvi hivatalban június havában a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be. Született: 8 fiú és 6 leány. Házasságot kötött: Hubay Béla és Borsody Jolán egyvállásuak. Elhaltak: Zeidner Jakab 67 éves, Tóth Péter 71 éves, *Kiszely György 56 éves, Tuba Bálintné 54 éves, Timkó Mihályné 43 éves, Bálint Julianna 6 hónapos, özv. Wohlmuth Adolfné 75 éves, *Kleics Péter 38 éves, *özv. Svantner Györgyné 40 éves, *Bari István 80 éves, Fráter Béla 4 éves, Boros Rozália 22 éves, Schvartz Jónás 60 éves, *Valaszka József 18 éves, Kovács József 61 éves, *Lecső Istvánné 42 éves, *özv. Dobi Lajosné 55 éves, *özv. Tamás Józsefné 73 éves, *Sulek Mária 8 napos. A *-al jelöltek a vármegyei kórházban haltak el.

Nyilvános számadás. A rimaszombati és losonczyi könyvnyomdászok folyó július hó 3-án a Széchenyi kertben megtartott táncmulatsága alkalmával befolyt belépődíjakból és felülfizetésekből 449 kor. 14 fill. kiadás volt 206 „ 37 „

tiszta maradvány a jótékony célra 242 kor. 77 fill.

A fenti összeghez felülfizettek: Gr. Andrássy Dénes 20 kor., Losonczy Sándor (Losoncz) 18 kor., id. Rábely Miklós 17 kor., Sulyovszky István, Herman István 10—10 kor., id. Hollósy József 6 kor., Farkas Zoltán, Kurzweil J. és társa (Budapest) 5—5 kor., Bandzy Gyula, Frank Menyhért, Lévai Izsó, Náray J. A., ifj. Rábely Miklós, 3—3 kor., Badinyi Gyula, Lefkovies Lajos, N. N., Rábely Károly, Róth Samu (Losoncz) és Fábry János nyugalmozott főgimnáziumi tanár 2—2 korona, Acs József, Baffi Erzsike, Barányi Pál, Bartos János, Beszterczy Lajos, özv. Czene Józsefné, Csintalan János, Diamant Armin (Losoncz), Enyedy Miksa, Farkas Béla, Fulay György, Gábris Barna, Gémes Béla, Goldfinger Náthán (Losoncz), Goldstein Leopold, Gyurgyik János, Hamaliar Lajos, Holländer Sándor, Hruska Rezső, Kapor János, Kerekes István, Klein Jenő, Kohn Lipót (Salgótarján), Kovács Ignác, Kovács Pálné, Králik Béla, Kutny Sándor, Krajcsi Éde, Motyovszky Pál, Péter Jenő, Schulhof Pál, Schlesinger Bertalan, Senka Józsefné, Simon János, Szelezky István, Szeley Rezső, Tarjányi Lajos, Tomesányi Gyula, Thomka Pál (Losoncz), Tóth Sándor, Varga István (Losoncz), dr. Weinberger Rezső, Wilhelm József 1—1 korona, Kozma Imre 80 fillér, Tóth Gusztáv 60 fillér, Faragó Sándor, Hlozek János, Kolman Dezső, Supp Gábor 50—50 fillér, Kamarás Mariska, N. N., Nagy János, Sipos László, ifj. Szabó József, Tóth Miklós 40—40 fillér, Telek A. Sándor 20 fillért.

A t. felülfizetőknek, valamint a szükséges nyomtatványok díjtalan átengedéseért Lévai Izsó és id. Rábely Miklósnak, nemkülömben a rendezőbizottság minden tagjának a szép siker érdekében tett fáradósáért hálás köszönetét nyilvánítja

Rimaszombat 1904. július hó 4-én.

Bandzy Gyula r. b. tag. Rábely Károly r. b. elnök.

Tanítónői oklevéllel

bíró nő, **Losonczy-utca 27. sz. alatt**, német és francia elméleti és társalgási órákra jutányos áron elfogad ugy kezdőket mint haladókat.

Birtokosok,

kik **érozékkal, festékfölddel, egyéb ásványokkal** rendelkeznek, kéretnek minden fajtából ötkilós mintákat postán **franko** beküldeni. — **Kun L.** Vörösmarty-utca 11., Budapest.

Eladó ház.

A **Koháry-utca** és a **Rózsa-utczára** nyíló ház, — az ovoda szomszédságában — mely három épületre oszlik, előnyös feltételek mellett azonnal eladó.

Tudakozódni lehet a tulajdonos

1—* **özv. Létassy Alajosné**nál.

Anna-bál

fog **Csiz-fürdőben** július 23-án a helybeli önkéntes tűzoltóegylet javára megtartatni. Kéretik a tisztelt közönség szíves pártfogása.

Motorok.

Mindenmü **motor** és **gőzgép szerelést, kezelést és javításokat** elvállalok, mivel műhelyemet e célra külön nagyobbítottam és egy kiváló, minden gépekben vizsgázott szerelőt állandó vezetőül alkalmaztam.

Ezen munkák jutányosan, gyorsan és pontosan készíttetnek.

Valamint mindenmü **motorok, gőzgépek** és más **gazdasági gépek** képviselője.

KORENT V.

géplakatos, puskaműves és mechanikus,
Rimaszombat, Kossuth-u. 4. szám.

1—3

Meghívás.

A „**Hangya**“, a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelékébe tartozó „**Rimaszombat és Vidéke Fogyasztási Szövetkezet**“ **1904. évi július hó 17-én** délután 3 órakor az új vármegyeház kistermében

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. § a értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. A zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság alapszabály szerinti kiegészítése.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netaláni indítványok.

1903. év december 31-én a tagok száma 298, üzletrészeinek száma pedig 480 volt.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet üzleti helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Rimaszombatban, 1904. július hó 4-én.

Az igazgatóság.

Rozsnyói vasas gyógyfürdő és hidegviz-gyógyintézet Rozsnyón (Gömörm.)

Vasas hidegviz-gyógyfürdő, klimatikus gyógyhely.

Fekszik 400 méternyire a tenger színe fölött; a szelek ellen teljesen védett, kies fekvésű csuesomi völgyben, az 1290 méter magas Pozsáló vagy Ökörhegy alján, a várostól 20 pereznnyire. Pormentes levegő, gondozott sétányok, villamos világítás, föltűnően olcsó árak, vasut-, posta- és távirdaállomás, a várossal telefon-összeköttetés.

Elő- és utóidényben 30 százalék engedmény.

Nagy kirándulohelyek: dobsinai jégbarlang, aggteleki csepkőbarlang, szádellői völgy, krasznahorkai vár stb. Prospektussal és felvilágosítással készséggel szolgál

a fürdőigazgatóság.

Dr. Hajcsi Sándor, fürdőorvos.

Feymann László, fürdőigazgató.

8—*

FLEISCHER és TÁRSA

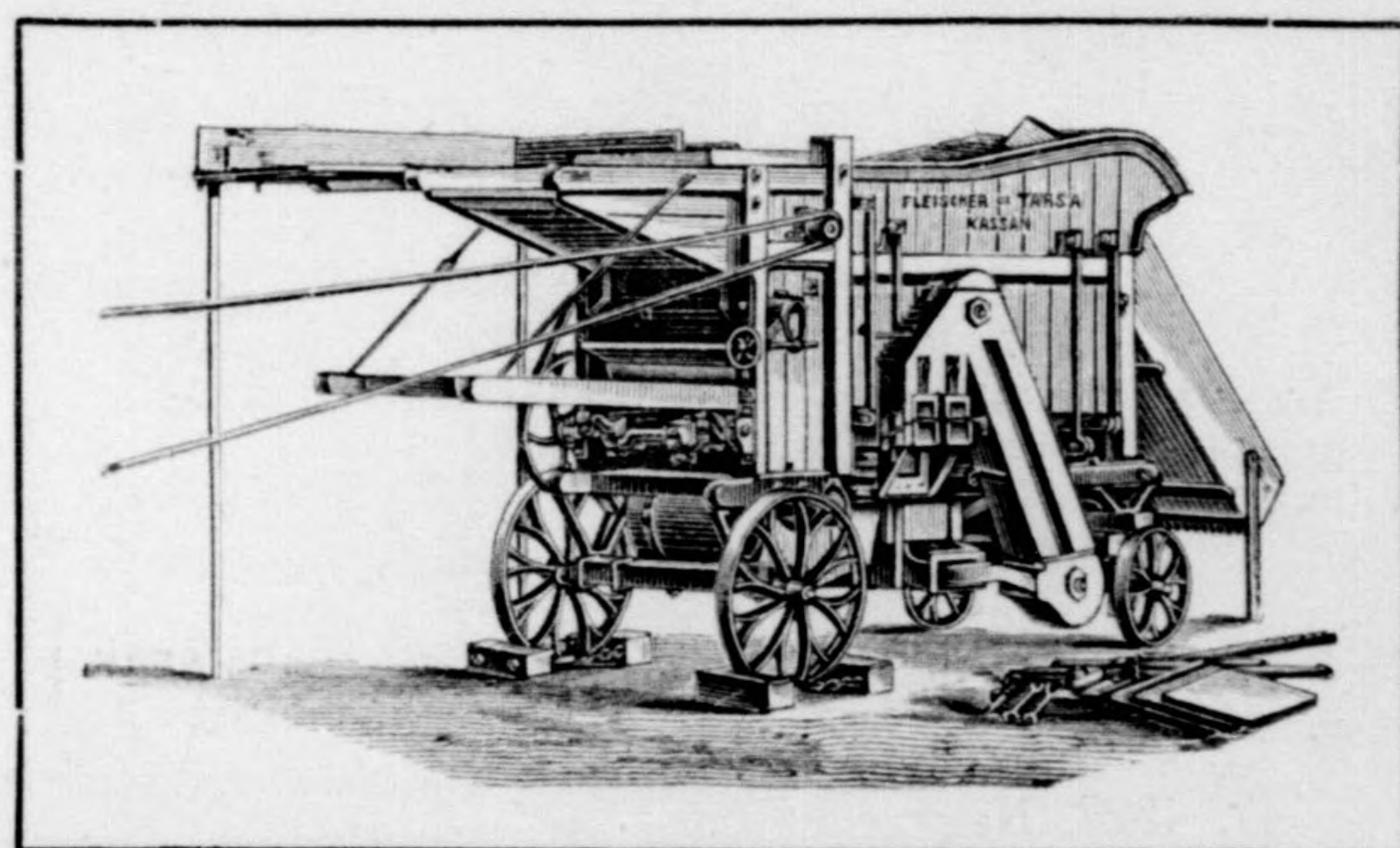
gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával célzatosan s gondosan gyártott jöhrnevi gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmazórti készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár rostait**, továbbá mindenmü **szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzők, kavará készülékek, malata- és burgonya-zúzókat, malom berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan**.
Gazdasági gépeink képes, valamint öntődéink gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

4—6

Irodatulajdonosok figyelmébe!

Alkalmi vétel után nagyobb mennyiségű, **kiválóan finom, szép fehér, fa-mentes irodai és fogalmazó papirost**, továbbá **különbéle borítékokat** vásároltam, mely körülmény folytán **rendkívüli olcsó árban** árusíthatom irodai papírjaimat. — Felhívom a mélyen tisztelt irodatulajdonosok figyelmét e kedvező alkalomra és kérem szíves megrendelésüket. — Mintákkal és árajánlattal szívesen szolgálók.

Ajánlom továbbá irodáknak az **OPTIMUS** sokszorosító készüléket, mely felülmul minden eddig készített sokszorosítót, rendkívül könnyű kezelhetősége, tiszta másolatai és olcsó ára miatt.

Ügyvédi nyomtatványokból nagy raktárt tartok.

Teljes tisztelettel

Ifj. RÁBELY MIKLÓS,

könyv- és papirkereskedő Rimaszombat.